

**Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission**

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2010

ROMANIAN

HIGHER LEVEL

**Thursday, 24 June
Morning, 9.30 a.m. - 12.30 p.m.**

LIMBA ROMÂNĂ

Toate răspunsurile vor fi scrise în limba română

Maximum 100 puncte

TELEVIZIUNEA, O FANTASMAGONIE MODERNĂ

1. Cu câțiva ani în urmă am luat decizia să nu mă mai uit la televizor și astfel am renunțat să mai trăiesc într-o lume de pură ficțiune. Până atunci îmi tot pusesem întrebări despre menirea televiziunii, nu reușeam să înțeleg dacă este un mijloc de manipulare a maselor, de educare, sau pur și simplu cea mai la îndemână, comodă și ieftină metodă de relaxare și petrecere a timpului liber.
2. Sindromul plictiselii ne împinge să facem lucruri destructive, constructive, dar cel mai adesea pur și simplu nimic, adică să privim la televizor. Astfel, să privesc la televizor nu era un lucru dificil. La urma urmelor ce abilități speciale îți trebuie pentru a butona o telecomandă sau pentru a-ți lipi ochii de un display? Oricine poate face asta. Mai precis toți cei cu simțul vazului, adică majoritatea celor care alcătuiesc un public dornic de a fi hrănit cu imagini, sunete și promisiuni.
3. Momentul în care am realizat câtă lipsă de control aveam, de fapt, asupra mașinării de spălat creierul a fost unul crucial. Eram conștientă că cel mai mare impact îl are informația venită pe cale vizuală. Voiam informație dar primeam un conținut selecționat în funcție de studii de piață care erau convinse că eu, consumatorul, îmi doresc sexualitate, violență și superficialitate înainte de toate. Voiam informație de calitate, cultură, muzică, limbi străine, dar o primeam mult prea rar. În schimb eram sufocată de emisiunile care deveniseră pachetele de câteva minute înghesuite între avalanșe de reclame ieftine, fără fond, doar de formă-adeșă cu forme feminine, ceea ce mă deranja și la nivel de discriminare de gen.
4. Așadar, multe lucruri de umplutură denumite generic “divertisment”. Lucru ciudat, dar nu mă distram deloc. În ce privește latura serioasă a vieții, țineam morțiș să urmăresc știrile. Copiate la indigo (sau mă rog, forwardate pe email) le auzeam în multiplu exemplar pe toate posturile și, din păcate, toate erau la fel de neserioase. Gradul de exagerare devenise exagerat de mare. Tot ce era banal devenise senzațional, așa încât senzaționalul devenise banal. Tot ce era anormal devenea automat o știre obișnuită de la ora 5, la care puteai să bei și ceaiul, liniștită.
5. Jurnaliștii cu ochii pe oferte generoase de la trusturi internaționale continuau să fabrice pe banda știri. Crimele, sinuciderile, violurile, nu mai mișcau pe nimeni. Ne miram în schimb, cu toții, cum se făcea, că în țara asta nu mai auzai nimic de bine. De unde era să bănuim noi că în laboratoarele puterii specialiștii lucrau la inducerea unui sentiment de anxietate iar afaceriștii-lă un plan de marketing pentru produse contra anxietății moderne. Eu, cetățeanul, eram oricum imobilizat în fața cutiei cu povești nemuritoare. De bună voie și nesilită de nimeni îmi omoram timpul și sinapsele pe canapea, în căutarea unei lumi mai bune, mai colorată și mai atrăgătoare, care nu exista nici măcar la televizor, ci în mintea mea.
6. Când scriu rândurile acestea parcă îmi aud pe 90% din comentatori zicând “da eu mă uit pe Discovery că devin mai cult și aflu despre Cleopatra și ingineria genetică. Am nevoie să fiu informat, trăim în era informației și informația înseamnă putere. Televiziunea este și ea o fereastră deschisă spre lume.” Excelent. Nu vă contrazic, dar fac o singură mențiune: chiar dacă adunatul de informație e încă la mare cinste, gândirea analitică și creativitatea sunt cruciale.

7. Să vă explic: am atât de mulți prieteni care știu toți afluenții Nilului, toate culmile muntoase din Alpi și multe lucruri despre Tyrannosaurus Rex. Sunt deștepți, culți, cum vreți. Dar la ce le folosesc toate informațiile acestea factuale? Viața lor nu pare deloc deosebită sau specială. Dacă nu le integrăm în mod constructiv în viața noastră, nu văd la ce sunt utile în afară de “entertainment”. Din teoria asta și alte câteva au rezultat și conceptele recente din sociologia mass-media :”docutainment, edutainment, infotainment”.
8. Setea noastră de cunoaștere poate fi direcționată și fructificată mult mai constructiv, în moduri care să ne îmbogățească viața. Sper să scriu într-o zi un articol și despre asta. Acum vă arunc doar o provocare: încercați să stați neinformați pentru 3 zile. Cât de drastic vi se schimbă viața?
9. De ce nu privesc nici în ziua de azi la televizor? Lucrurile nu s-au schimbat prea tare, țara colcăie de nenorociri și falși salvatori și de idoli pop, de filme americane și de cultură de import în general. Profesionalismul și obiectivitatea sunt încă doi termeni care lipsesc din manualul jurnalistului mediu, cel care-și oferă serviciile stăpânului celui mai generos. Realitatea nu înseamnă nimic în fața unor cifre care pot să le acopere lunar nevoile și care se construiesc în spatele sticlei care nu oferă transparență ci doar iluzie.
10. De manipulare nu am scăpat și probabil nu vom scăpa în veci, cât vor dainui interesele și grupurile lor. Gândirea critică nu se învață încă în școli pentru că o masă dezorientată, doar hrănită cu televizor, este mai ieftin de întreținut și de condus decât una care gândește cu propria sa gândire. Mulțumesc frumos, iluzii pot să-mi construiesc și singură, de ce ar trebui să plătesc pentru ele, nu doar cu cardul dar și cu timpul meu? Cât despre aspectele negative ele există în orice lucru. Poți să-ți petreci restul vieții explorându-le dacă vrei...

ÎNTREBĂRI

PARTEA I

(30/100)

1. Explicați cuvintele următoare prin sinonime sau perifraze: (5x1 puncte)
  - a) docutainment (p.1)
  - b) edutainment (p.1)
  - c) infotainment (p.1)
  - d) plan de marketing (p.5)
  - e) obiectivitate (p.8)
2. Explicați cu propriile cuvinte de ce autorul articolului descrie televizorul ca fiind “o mașină de spălat creierul”(p.3) (5 puncte)
3. Enumerați câteva motive din text pentru care autorul consideră că “tot ce era anormal devenea automat o știre obișnuită”(p.4) (5 puncte)
4. Cum este caracterizat publicul TV în paragrafele 2, 3 și 6? Enumerați 3 caracteristici pozitive și 3 negative. (5 puncte)

5. Televizorul este “un mijloc de manipulare a maselor, de educare sau pur și simplu cea mai la îndemână, comodă și ieftină metodă de relaxare și petrecere a timpului liber”. Răspundeți la această afirmație luând în considerare conținutul textului.(p.1) (5 puncte)

6. În urma lecturii textului scrieți 5 fraze, respectiv 5 idei cheie pe care autorul ar putea să le prezinte în articolul menționat la paragraful 7: “sper să scriu într-o zi un articol și despre asta”. (5 puncte)

PARTEA II (30/100)

Scrieți un comentariu de aprox. 100 de cuvinte despre afirmația din paragraful 7 : “Acum vă arunc doar o provocare”. Spuneți care este această provocare și explicați de ce credeți că autorul dorește să vă arunce această provocare.

PARTEA III (40/100)

Scrieți un comentariu de aproximativ 300 de cuvinte pe una din temele următoare:

1. “Informația înseamnă putere” (p.6)

SAU

2. Nimeni nu este o insulă (nimeni nu este complet autonom)